

In dit nummer

1

- Stichting Tuinbouw Emmen houdt op te bestaan

2

- Afwateringsysteem gebruiken als waterzuivering

3

- Wethouder Bouke Arends wil een nog krachtiger tuinbouwsector

4

- Groei neemt afscheid

Stichting Tuinbouw Emmen houdt op te bestaan

Op 31 december 2014 houdt de Stichting tuinbouw Emmen (STEM) op te bestaan. Doordat onder meer de provinciale en gemeentelijke overheid de jaarlijkse subsidies beëindigen, ziet het stichtingsbestuur geen overlevingskans voor de organisatie in de huidige vorm. Dat betekent dat innovatieve projecten niet meer gefaciliteerd worden en de gegevens van de tuinbouwondernemers niet meer wordt bijgehouden. Evenementen als 'Kunst in de kas' en 'Kom in de Kas' dreigen te verdwijnen en ook zullen de sponsorbijeenkomsten en bijeenkomsten van de Tuinbouw Business Club niet meer door de Stichting georganiseerd worden. "Met het beëindigen van de Stichting verdwijnt ook het aanspreekpunt voor de media en de overheden en dat is natuurlijk erg jammer. We zullen iets anders moeten bedenken om overheden te blijven informeren over de ontwikkelingen in onze regio", zegt voorzitter Cees Ruhé.

Noordelijk Platform

Bij het ontwikkelen van nieuwe plannen en nieuwe organisatievormen wil het bestuur van STEM de leden van de Tuinbouw Business Club betrekken en daarvoor waren alle leden uitgenodigd om kennis te nemen van nieuwe initiatieven en nieuwe ideeën in te brengen. Cees Ruhé lichtte de plannen van LTO-Noord toe om een landsdelig platform voor het Noorden te starten. Dat moet volgens hem een actieve organisatie worden waarin ondernemers en kenniswerkers elkaar stimuleren en die aansluit bij provinciale en Europese structuren. "Het doel van dat platform is om innovatie te initiëren, het proces van vraag naar uitvoering aan te jagen en een vraagbaak te zijn voor de sector. En we moeten zorgen dat er goede communicatie is met de samenleving en de overheden", zegt Cees.

Kernteams

Cees Ruhé hoopt dat er in de gemeente Emmen twee Kernteams komen. "Een kernteam Promotie die evenementen als de Tuinbouw Business Club

Leden TBC luisteren aandachtig

bijeenkomsten, 'Kunst in de Kas' en 'Kom in de Kas' gaat organiseren. Elk jaar komen duizenden mensen naar deze evenementen en op die manier ontwikkel je draagvlak bij de bewoners in het gebied", zegt Cees. "Ook moet er een Kernteam Innovatie komen die de innovatieve projecten bij tuinbouwondernemers in de regio Emmen begeleidt. De leden van dit Kernteam zijn innovatieve ondernemers die ook deelnemen aan dat Noordelijk Platform."

Stoppen of doorgaan?

Na de presentatie van Cees Ruhé kwam de onvermijdelijke vraag op tafel of de activiteiten moeten doorgaan of stoppen. De aanwezigen lieten duidelijk weten dat de genoemde activiteiten belangrijk zijn voor de sector en het gebied. Voor de beide Kernteams meldden zich al verschillende gegadigden zodat de bijeenkomsten voor de Tuinbouw Business Club door kunnen gaan. Dat was voor Cees Ruhé reden om met een optimistische blik naar de toekomst te kijken. "Ik heb er alle vertrouwen in dat de activiteiten doorgaan, ook in de toekomst. Nu eerst maar enthousiaste mensen bij elkaar brengen, de organisatievorm komt later wel."

Gezellige afsluiting TBC

Colofon

Stichting Tuinbouw Emmen
Postbus 30001, 7800 RA Emmen
Tel 140591 of 06 22972399
tuinbouw@emmen.nl
www.tuinbouwemmen.nl

Afwateringsysteem gebruiken als waterzuivering

Roland van Driel (links) en Adrie Otte bij het experiment in de kas

Beschikbaarheid en kwaliteit van water is wereldwijd een steeds grotere uitdaging en ook economisch een factor van belang. De overheid stelt steeds strengere eisen waaronder de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en streeft naar water dat volledig vrij is van schadelijke stoffen, hetgeen op zich ook door de glastuinders en hun belangenorganisaties onderschreven wordt. Onder andere het oppervlaktewater in de glastuinbouwgebieden in Erica en Klazienaveen bevat teveel nutriënten en resten van gewasbeschermingsmiddelen. Tuinders die al waterzuiveringsystemen hebben, kiezen daarbij vaak voor hoogwaardige technische maar ook dure filtersystemen. Bepaalde planten en schimmels worden in de toekomst ingezet als waterzuiveringscomponenten. Kan het eenvoudiger?

Roland van Driel uit Emmen is met zijn bedrijf Mycelco al enkele jaren bezig met onderzoek naar de toepassingsmogelijkheden van schimmels in de tuinbouw. Hierin worden o.a. de mogelijkheden onderzocht om met gebruik van natuurlijke organismen water van gewasbeschermingsmiddelen en nutriëntenoverschotten te zuiveren. In dit kader is Mycelco de samenwerking aangegaan met ecologisch ingenieursbureau Bioniers uit Zutphen en samen met Adrie Otte van dat bureau wist hij de interesse te wekken van de tuinbouwsector. In opdracht van LTO-Noord is vervolgens in 2013 een projectplan opgesteld dat gericht is op het collectief van glastuinders. Bijzonder is dat het zuiveringsstelsel ook op grotere

schaal buiten wordt ingericht. In de kassen wordt met behulp van schimmels en planten het water gefilterd, actief kool schoongemaakt en in de grote sloten en wijken van het glastuinbouwgebied worden planten met een zuiverend vermogen geplaatst.

“Glas Zuiver Water”

In de proefkassen van Business Center Klazienaveen worden momenteel verschillende planten getest waaronder de Gele Lis en de Pitrus. “We onderzoeken niet alleen het zuiverend vermogen van de planten maar willen ook weten of de plantinhoudstoffen zoals eiwitten en etherische oliën mogelijk aantrekkelijk zijn om nieuw teelten op te gaan zetten. Mocht dat zo zijn dan is het interessant voor tuinders om deze planten grootschalig te gaan produceren”, geeft Roland aan. Voor dit project, “Glas Zuiver Water” geheten, is ook een aantal vloten met daarop verschillende waterplanten gebouwd. “Daarmee testen we in de praktijk op welke wijze we planten in de sloten kunnen plaatsen maar ook hoe je het beste de wortels van die planten kunt oogsten als je bijvoorbeeld daaruit de olie als plantinhoudstof wilt oogsten”, zegt Adrie. Het terugwinnen van fosfaat is ook belangrijk voor het milieu. “Nadat de plantinhoudstoffen zoals olie uit de plant zijn gehaald, wordt de plant gecomposteerd en op die manier komen opgenomen nutriënten weer beschikbaar voor de tuin- en landbouw.” Voor het project komt het goed uit dat er naast de proeftuin voldoende water is waar de vloten kunnen liggen en waarop in een proefopstelling de planten worden getest. Eveneens wordt met de proef bekeken hoe deze opstelling zich onder de verschillende weersomstandigheden in het water houdt.

Landelijk aandacht

De verwachting is dat in de zomer van 2015 duidelijk wordt of het concept met schimmels, planten en vloten in dit gebied ingezet gaat worden. Tegen die tijd moet er ook inzicht zijn in wat de investeringen voor de tuinders en het waterschap zijn. In de toekomst kan de tuinder als het aan Mycelco en Bioniers ligt, kiezen uit de duurdere hightech-systemen en deze natuurlijke zuiveringswijze die ongetwijfeld veel goedkoper zal zijn. Hun project heeft nu ook in de rest van Nederland de aandacht getrokken. Op 18 september jl. werd door de WUR (Wageningen Universiteit) en LTO een zogenaamde “Watereventdag” te Bleiswijk georganiseerd. Daar waren Roland en Adrie uitgenodigd om een presentatie/workshop te verzorgen over het project “Glas Zuiver Water”.

Het project Glas Zuiver Water wordt financieel ondersteund door het LTO-Steunfonds, het programma ‘Duurzaam Door’, de Waterschappen Vechtstromen en Hunze en Aa’s, de provincie Drenthe, de gemeente Emmen en STOWA (Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer). Meer informatie over dit project is te vinden op www.myclco.nl of op www.bioniers.nl.

Beide initiatiefnemers bij de vloten

Wethouder Bouke Arends wil een nog krachtiger tuinbouwsector

Afgelopen zomer is in de gemeente Emmen na de gemeenteraadsverkiezingen een nieuw College van Burgemeester en Wethouders gevormd. Wethouder Bouke Arends maakte in de vorige raadsperiode ook al deel uit van het Emmer College met onder meer economie en werkgelegenheid in zijn portefeuille. Nu heeft hij ook dezelfde portefeuille maar is de Tuinbouwsector er bij gekomen, voor hem een nieuw aandachtsgebied dus.

Veel innovatie in de tuinbouwsector

"Maar helemaal nieuw is de tuinbouwsector voor mij niet", zegt wethouder Bouke Arends. "Als wethouder met onder andere Economische Zaken in portefeuille had ik ook in de vorige raadsperiode al vaak te maken met deze sector vanwege de werkgelegenheid". Samen met de toenmalige verantwoordelijke wethouder Nynke Houwing besprak hij al vaak economische onderwerpen uit de tuinbouwsector maar nu het een onderdeel is van zijn portefeuille is hij zelf verantwoordelijk. "We hebben bij de portefeuilleverdeling landbouw samen met plattelandsontwikkeling in een andere portefeuille ondergebracht. Voor de Tuinbouw hebben we vanwege de sterke innovatieve ontwikkelingen in deze sector en raakvlakken met de biobased economy gekozen voor de portefeuille Economische Zaken." In een biobased economy gaat het over het gebruik van biomassa voor niet-voedsel toepassingen.

De wethouder luistert aandachtig naar Theo Polman

Rode roos

Met een knipoog zegt Bouke Arends dat het jammer is voor hem als lid van de Partij van de Arbeid dat de teelt van rozen nagenoeg is verdwenen. "Zoals je weet ben ik niet van de tomaten", zegt de wethouder met gevoel voor humor. Met de tuinbouwsector en de mensen in het gebied heeft hij onlangs kennis gemaakt. Zo bezocht hij het Business Center Klazienaveen van Ron Peters, Nell Gebera Cultures bv van Gerard en Jan Nell in Klazienaveen, Beuker Productie en Handel bv in Klazienaveen, de komkommerwekerij van Theo en Hans Polman in Erica, Potplantenteler Andre van Winden en de Alstroemeriatelers Jan en Rick Melenhorst in Erica. Verder was er tijdens een

werklunch een gesprek met vertegenwoordigers van de sector. "Ook heb ik onlangs de Nederlandse ambassadeur bij de Europese Unie vergezeld bij een bezoek aan het tuinbouwgebied in Klazienaveen", zegt Bouke Arends. "Het gemeentelijk beleid om het areaal kassen uit te breiden is al enige tijd geleden omgebogen en er wordt nu veel meer ingezet op innovatie. Zo zijn er al veel nieuwe innovatieve ontwikkelingen", zegt Bouke Arends waarmee hij onder andere verwijst naar PlantValue. "De plantinhoudstoffen blijken nu veel meer mogelijkheden te bieden dan we eerder dachten waardoor een nichemarkt voor deze producten kan gaan ontstaan. Die ontwikkeling wil ik graag stimuleren want wat goed is moet je optimaliseren. Het heeft geen zin om met overheidssubsidies zwakke bedrijven in de been te houden. Dat is nu eenmaal de marktwerking."

Kwaliteit bepaalt succes

Is de gemeente Emmen en ook de Provincie Drenthe daarom gestopt met de financiële ondersteuning van de Stichting Tuinbouw Emmen? "Nee", zegt de wethouder. "Ik zie deze stichting als een soort ondernemersvereniging en andere soortgelijke verenigingen ondersteunen we ook niet. Ik heb een lege portemonnee, ik kan niet sturen op energie- en werkgelegenheidsvraagstukken en heb dus daar geen enkele invloed. Het heeft dan ook geen zin om op ideologische gronden vast te houden aan subsidies. De kwaliteit van de ondernemers bepaalt het succes van de tuinbouwsector." Wel heeft de gemeente volgens de wethouder geld over als er goede projecten zijn. "Mijn deur staat altijd open

Tijdens de lunch kennismaking met vertegenwoordigers uit de sector

Wethouder Arends

voor ondernemers met goede ideeën en bij wijze van spreken kunnen ze mij dag en nacht bellen."

Aandacht voor lokale werkgelegenheid

Arends noemt nog twee belangrijke aandachtspunten voor de ontwikkeling van de sector. "Op de eerste plaats moeten er goede verbindingen liggen met de kennisinstellingen zoals de Stenden Hogeschool, de AOC's, de RUG en van Hall Larenstein. Daarnaast moet je goed de weg weten en contacten leggen in Brussel. We zijn niet voor niets met het voltallige college drie dagen in Brussel geweest. Misschien moet je daar nog wel meer zijn dan in den Haag. De ontwikkelingen in de biobased economy heeft betekenis voor de agenda's die in Brussel gerealiseerd moeten worden." Het tweede belangrijke aandachtspunt is volgens de wethouder de lokale werkgelegenheid en hij doet dan ook een dringende oproep aan alle werkgevers in de tuinbouwsector. "We werken aan de ontwikkeling van de tuinbouw in onze gemeente, we willen een krachtige sector. Ik wil aandacht vragen voor de werkgelegenheid in deze sector. In Nederland zijn nog veel mensen werkloos en terecht mogen burgers van de overheid vragen om een sturende rol richting mensen die aan de kant staan. Ik roep de werkgevers in de tuinbouwsector, waar juist veel buitenlandse werknemers zijn, op om deze mensen kansen te bieden. Zo kunnen overheid en werkgevers samen wellicht meer mensen uit dit gebied aan werk helpen."

Groei neemt afscheid

Op 31 december a.s. houdt de Stichting Tuinbouw Emmen op te bestaan en daarmee ook de verspreiding van deze Nieuwsbrief Groei. De afgelopen negen jaar heeft de Nieuwsbrief veel aandacht besteed aan het werk van de tuinders, de toeleveringsbedrijven, de aan de tuinbouw gerelateerde kennisinstellingen en de nieuwste ontwikkelingen. Voorzitter Cees Ruhé vindt het jammer maar er is nu eenmaal geen keus. Toch ziet hij met veel vertrouwen uit naar nieuwe vormen van communicatie.

Draagvlak is belangrijk

"Communicatie met de samenleving in de volle breedte is echt noodzakelijk", zegt Cees Ruhé. "Wil je draagvlak voor de tuinders dan zal je aan de omgeving moeten laten weten wat je doet. En met die omgeving bedoel ik niet alleen het gebied met de inwoners maar ook de toeleveringsbedrijven en kennisinstellingen. De afgelopen jaren hebben we actief ingezet op communicatie door verspreiding van deze nieuwsbrief, door informatie op onze website te plaatsen en ook tijdens de verschillende bijeenkomsten." Op de onlangs gehouden meeting van de Tuinbouw Business Club is uitgebreid met de leden besproken hoe de verschillende activiteiten en evenementen georganiseerd kunnen blijven worden. Momenteel wordt gekeken of in Noordelijk verband onder de vlag van LTO-Noord lokale teams gevormd kunnen worden die initiatieven nemen en contacten onderhouden. "Die vorm van organisatie is nu nog volop in bespreking en er is nog geen besluit genomen. Daarom valt er ook nog niets te zeggen over de vormen van communicatie die we in de toekomst gaan inzetten. Maar dat er verschillende vormen van communicatie ontwikkeld moeten worden staat voor mij als een paal boven water", zegt Cees Ruhé.

Contacten koesteren

Cees benadrukt dat de contacten met de gemeentelijke en provinciale overheid altijd uitstekend zijn geweest en hij hoopt dat ook in de toekomst voort te zetten. "De verschillende overlegsituaties zullen ook zeker blijven bestaan, vooral met het Ministerie van Economische Zaken als het om innovatie projecten gaat. En de goede contacten met de kennisinstellingen zullen zeker blijven bestaan. AOC de Groene Welle uit Zwolle verzorgt al jaren de tentoonstelling bij 'Kom in de Kas' en AOC Terra levert al jaren een bijdrage aan 'Kunst in de Kas'. Al die contacten moeten we koesteren en goed onderhouden. Nu we voorlopig geen nieuwsbrief meer maken zullen we daar op een andere wijze aandacht aan gaan besteden."

Tot slot

Cees wil op deze plaats nog alle sponsors bedanken die de activiteiten van de Stichting Tuinbouw Emmen de afgelopen jaren mogelijk hebben gemaakt. "Zonder hun steun hadden we dat nooit op deze manier kunnen doen. En tot slot wil ik nog 'onze' Jannie Hoogeveen bedanken. Zij was voor sponsors en tuinders het gezicht van de Stichting en belangrijk bij de promotie van de tuinders en het gebied. Daar wil ik haar hartelijk voor bedanken.

Cees Ruhé vindt communicatie belangrijk

Sponsors van de Stichting Tuinbouw Emmen 2014

Hoofdsponsor: Rabobank Emmen-Coevorden

Accountants:

Alfa Accountants en Adviseurs
Flynth Accountants en Adviseurs

Klazienaveen
Emmen

Afzet:

Delicious
Haluco

Nieuw Amsterdam

Collectief vervoer:

Transpa Emmen BV

Erica

Internetdiensten:

X-Interactive Internetdiensten

Klazienaveen

Toeleveringsbedrijven:

Coöperatie Horticoop U.A.
Beuker Produktie&Handel BV
Wortmann Milieutechniek
Hananbergh Techniek

Klazienaveen
Klazienaveen
Emmen
Erica

Uitzendbureau

Kester Uitzendbureau BV

Erica

Waterschap:

Hunze en Aa's

Veendam